

Język polski - III B -6.IV 2020 r.

J. Jankowska

Temat : Impresjonistyczne obrazowanie w wierszu Jana Kasprowicza „Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach”.

Polecenia : tekst wiersza znajduje się pod lekcją 17 w podręczniku, ale nie jest to cały utwór (tylko dwie jego części), więc proszę o wydrukowanie (lub przepisanie do zeszytu) całego utworu. Znajdziesz ten utwór w internecie. Wiersz powinien składać się z czterech części oznaczonych cyframi rzymskimi (I, II, III, IV)

1. Kompozycja utworu : (*przepisz wszystko do zeszytu*)

a) wiersz składa się z czterech części oznaczonych :I,II,III,IV,

b) każda część ma 14 wersów , a więc każda część jest **sonetem**

c) w każdej części wiersza, poziomą kreską, ołówkiem wyodrębnij zwrotki.

Podam przykład na I części : 4 wersy

4 wersy

3 wersy

3 wersy

d) koncentruj się teraz głównie na **zwrotkach czterowersowych** (opisowych) w każdej części.

2. Impresjonistyczne obrazowanie (*przepisz do zeszytu*)

a) w wierszu przedstawiony jest krajobraz górski, na który składają się między innymi : „skał zwaliska” ,”limba”, „kosodrzewina” „, turnia”. W tytule wiersza masz również informację, że jest to obraz Doliny Ciemnosmreczyńskiej w Tatrach Słowackich.

b) w każdej części wiersza występują epitety określające kolorystykę przyrody tatrzańskiej,

c) w każdej części występują onomatopeje określające odgłosy przyrody tatrzańskiej,

d)w każdej części występują czasowniki wskazujące, że przyroda jest dynamiczna i żywa. Zwróć uwagę, że czasowniki występują w czasie teraźniejszym, a więc jesteś świadkiem zjawiska opisywanego przez podmiot liryczny,

e) w każdej części wiersza została uchwycona inna pora dnia :

część I – obrazuje ranek w górach. W dolinie „pawiookie drzemią stawy”.Epitet „pawiookie” podkreśla różnorodność kolorystyczną (jak w pawim piórze) wody w górskich stawach, które jeszcze nie zostały oświetlone przez słońce. Wyróżnia się z szarego tła „róży pąs (...) **krwawy..**” Stawy zostały ożywione, o czym świadczy czasownik „drzemią”(animizacja). W przyrodzie panuje cisza , co potwierdza onomatopeja „cisza... o liscie wiatr nie trąca”

część II – obrazuje południe w górach. Słońce znajduje się w zenicie, promienie odbijają się w wodzie, a skały zostały oświetlone. Potwierdzają to słowa :

„Słońce w niebieskim lśni kryształ,
światłością stały się granity... „

Zmienia się także kolorystyka opisanego obrazu gór. Woda w stawach oświetlonych przez słońce została określona epitetem „ **niebieskim** lśni kryształ”, wodospad (sikława) otrzymał kolor „**srebrnolity**”. Uwagę zwracają także zmiany zachodzące w odgłosach i ruchu przyrody : nie ma już ciszy , bo „**szumna** sikława **mknie** po skale”. Przyroda jest rozbudzona.

Część III -obrazuje popołudnie w górach. Ziemia zmieniła swoje położenie względem słońca , więc widzimy „cienie”.

(...) „Hen ! Na złomy,
Na blaski turnic, na ich **cienia...**).

Nie ma różnorodności kolorystycznej skał, natomiast jest ruch zwierząt górskich i ptaków. Pojawia się stado kozic górskich, świstak, ptaki.

Część IV – obrazuje wieczór w górach. Przyroda zmienia kolory. Potwierdzają to epitety „w **seledyn** stroją się niebiosy” i **biel** wieczornej rosy”. Również onomatopeje : „W dali **echowe** słyhać **grania...**”, „(...) **cichy** powiew..” sugerują , że przyroda przygotowuje się do snu. Do efektów wizualnych i akustycznych dodane zostają wrażenia zapachowe „Ziół **zapachniały** świeże pęki” i dotykowe „...hał miękki aksamit..”

Wniosek:

Treść wiersza potwierdza fascynację poety przyrodą tatrzańską. Pejzaż górski nie ma wyraźnych konturów, ale jest pełen zmieniającego się koloru w zależności od oświetlenia. Celem poety było oddanie nastroju, niepowtarzalnej chwili uchwyconej w czterech porach dnia w górach. Nastrojowy efekt uzyskał poeta również przez zastosowanie synestezji w opisie.